

Inleiding inzake de koop/huur van schoolboeken in het secundair onderwijs

Namens Edudis, de vereniging van educatieve distributeurs, bieden wij u hierbij een inleiding inzake de koop/huur van schoolboeken in het secundair onderwijs. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- De bekostiging en de keuze van didactisch materiaal in het secundair onderwijs.
- Wat zijn de opties om schoolboeken te kopen/huren?
- Wat houdt uitbesteding aan een educatieve distributeur precies in?
- Waarom is de levering van schoolboeken vaak pas tegen aanvang schooljaar?

De bekostiging en de keuze van didactisch materiaal in het secundair onderwijs

- Conform <https://www.vlaanderen.be/schoolkosten-in-het-secundair-onderwijs> is het didactisch materiaal niet gratis en wordt het bekostigd door de ouders/leerlingen.
- Elke school kan daarbij zelf bepalen met welk didactisch materiaal men werkt. Die keuze is aan de leraren, maar de visie van de schoolleiding en de kosten zijn natuurlijk ook van belang.
- Veelal kiezen scholen voor zogenoemde lesmethodes, die gemaakt worden door educatieve uitgeverijen als Van In, Die Keure, Pelckmans en Plantyn. Zo'n lesmethode bestaat meestal uit een lesboek, een werkboek en een digitale licentie.
- Per school ontstaat zo jaarlijks een "boekenlijst": een overzicht van de leermiddelen per leerjaar/niveau/vak waarmee die school werkt en die de ouders/leerlingen moeten aanschaffen.

Wat zijn de opties om schoolboeken te kopen/huren?

Het is dus de school die bepaalt welke leermiddelen nodig zijn, maar het zijn de ouders/leerlingen die de leermiddelen vervolgens dienen te huren/kopen. Dat kan op verschillende manieren georganiseerd zijn:

1. Een aantal scholen verkoopt/verhuurt zelf aan de ouders/leerlingen;
2. De meeste scholen besteden dit uit aan een gespecialiseerde, educatieve distributeur zoals Iddink of Studieshop. Doorheen de tijd werd dit namelijk steeds complexer door individualisering van het onderwijs, onderwijsvernieuwing met nieuwe vakken/boeken, regelmatige herwerking van studieboeken door de uitgevers, digitalisering, etc. Die keuze is aan de school;
3. Natuurlijk kan elke ouder/leerling ervoor kiezen om de schoolboeken bij iedere andere boekhandel of aanbieder te kopen. Distributeurs hebben immers een niet-exclusieve samenwerking met de scholen: de ouders/leerlingen kunnen ervan gebruikmaken, maar zijn daartoe niet verplicht. Anderzijds zijn distributeurs niet verplicht te leveren aan niet-betalende klanten.

Wat houdt uitbesteding aan een educatieve distributeur precies in?

De educatieve distributeur opereert – in opdracht van de school – als intermediair tussen de uitgeverijen en de leerlingen/ouders van de school. Daarbij biedt zij de volgende diensten aan:

- Tijdens het *boekenlijstproces* ondersteunt de distributeur de school door een online boekenlijstomgeving op maat in te richten, informatie te geven over de alternatieven per vak, de beschikbaarheid van de boeken te vermelden en de huurmogelijkheden aan te geven.
- Op basis van de (voorlopige) boekenlijsten plaatst de distributeur *prognosebestellingen* bij alle uitgeverijen – ruim voordat de leerlingen gaan bestellen – zodat de uitgeverijen tijdig hun boekenvoorraden kunnen optimaliseren.

- De distributeur biedt een online *bestelapplicatie op maat*, waar ouders/leerlingen het met de school afgestemde aanbod kunnen bestellen tegen de door de uitgeverij vastgestelde catalogusprijzen. De boekenpakketten staan er al per klas voorgesorteerd en ouders/leerlingen bepalen wat ze daarvan wel of niet willen aanschaffen.
- Distributeurs bieden daarbij verschillende *betalingsmogelijkheden*, onder andere in samenwerking met Robinpas of de school. Ruim gespreide betaling kan overigens niet standaard worden aangeboden vanwege de wetgeving inzake het verlenen van kredieten.
- De distributeur verzorgt ook *inname en hergebruik van alle huurboeken* van het vorige schooljaar ten behoeve van het nieuwe schooljaar. Het is overigens de uitgeverij die bepaalt welke boeken door de distributeur verhuurd mogen worden. Een werkboek of wereldatlas bijvoorbeeld mogen distributeurs alleen te koop aanbieden.
- Vóór aanvang van het schooljaar verzorgt de distributeur de *bezorging* op het gewenste huisadres (natuurlijk mits tijdig besteld).
- Terwijl de school wegens vakantie gesloten is, of druk is met de opstart van het nieuwe schooljaar, beantwoordt de *klantendienst* van de distributeur alle eventuele vragen van ouders/leerlingen.
- De school kan via online management informatie in detail zien hoe het met de leveringen van “haar” schoolboeken aan “haar” leerlingen gaat. *De school is dus altijd in control.*
- De distributeur heeft *géén verantwoordelijkheid* voor de lesmethodekeuze (= verantwoordelijkheid van de school), het aantal leermiddelen (= verantwoordelijkheid van de school), de catalogusprijs van de leermiddelen (= verantwoordelijkheid van de uitgeverijen), de uitgavevorm (= de verantwoordelijkheid van de uitgeverijen) of de verschijningsdatum (= de verantwoordelijkheid van de uitgeverijen). De uitgeverijen beslissen bovendien welke leerboeken mogen worden verhuurd en welke vergoeding daarvoor naar hen moet worden doorgestort.

Waarom is de levering van schoolboeken vaak pas tegen aanvang schooljaar?

Alle tijdig bestelde schoolboekenpakketten worden altijd *uitgeleverd vóórdat het schooljaar begint*.

Maar de bestelling is soms al twee maanden eerder geplaatst. Waarom is dat?

- Schoolboekenleveringen vormen een *enorme piek* in het jaar. Er zijn in korte tijd honderdduizenden pakketten met gemiddeld tien verschillende boeken van verschillende uitgeverijen of cursussen van de leraren zelf nodig. Er bestaan veel verschillende lesmethodes en er zijn veel verschillende scholen met verschillende voorkeuren.
- Huurboeken moeten bovendien eerst worden *ingenomen en gecontroleerd* alvorens ze weer in gebruik kunnen worden genomen door de volgende leerlingen.
- Onderwijsontwikkeling vraagt ook om nieuwe leermiddelen, dus scholen maken geregeld *nieuwe keuzes*. En er zijn onderwijshervormingen van overheidswege, die soms erg laat bekend worden.
- Uitgeverijen leveren veelal pas in de loop van de zomervakantie nieuwe titels uit. Distributeurs leveren *liefst in één keer compleet* en wachten dus liefst tot de volledige voorraad voor een bepaalde leerling binnen is. Via gespecialiseerde systemen wordt elke dag bepaald welke pakketten best kunnen worden verstuurd. Het is zelfs zo dat wie vandaag bestelt, morgen het pakket al mag verwachten indien op dat moment alles al bij de distributeur binnen is.
- Kortom, voor schoolboeken geldt niet als regel “vandaag besteld is morgen geleverd” maar “begin zomervakantie besteld is vóór 1 september geleverd”.